

אמנון זילברשפיץ

אמנון, בן בלנקה ויוסף הכהן, נולד ביום כ"ב באלול תרפ"ד (21.9.1924) בעיר ססרג שבצפון טרנסילבניה, כיום רומניה. בן למשפחה אמידה, גדל והתחנך בעירו, ועד פרוץ מלחמת העולם השנייה למד בבית ספר תיכון.

בקיץ 1940, נמסר חבל צפון טרנסילבניה להונגריה. החוקים האנטי-יהודיים שנחקקו בהונגריה, הוחלו גם על יהודי טרנסילבניה: הם סבלו מאפליה חברתית וכלכלית וזכויות האזרח הבסיסיות ניטלו מהם. לאחר כיבוש הונגריה בידי הגרמנים, במרס 1944, היו יהודי טרנסילבניה הצפונית מן הראשונים שתכנית "הפתרון הסופי" הופעלה עליהם. בראשית מאי 1944 נצטוו יהודי ססרג לעבור לגטו, וחודש לאחר מכן גורשו כולם לאושוויץ, יחד עם שאר 131 אלף יהודי טרנסילבניה הצפונית, ומרביתם הושמדו. אמנון, הוריו ואחיו נשלחו גם הם למחנה השמדה. מיד בכניסתם הוא הופרד מהם, כל בני המשפחה נרצחו, רק אמנון נשלח לעבודה וניצל.

לאחר השחרור שהה אמנון במחנות העקורים. זיכרונות העבר הכואבים הובילו אותו לנטוש הכול מאחוריו, במטרה להגיע לארץ ישראל. באיטליה קיבל אמנון רישיון לעלייה באונייה "דב הוז", אך ויתר על מקומו למען חולים וילדים, וירד לחוף. רק לאחר חודשים מספר העפיל לארץ באונייה הבלתי לגלית "יאשיהו וודג'ווד", שנשאה על סיפונה 1,257 מעפילים מ-14 ארצות ובהם ניצולים, חברי תנועות נוער ופרטיזנים לשעבר. הבריטים גילו את האונייה בלב ים והובילו את המעפילים למחנה המעצר בעתלית.

עם שחרורו מהמעצר, לאחר שבועיים ימים, הצטרף אמנון לקיבוץ דורות בנגב, שם עבר חבלי קליטה קשים, אולם התגבר עליהם, והפך אהוב על חבריו ובולט בטוב לבו ובצניעותו, וביסודיות והעקביות שבהן למד את תפקידיו. בערבים היה קול שירתו הנעים מגיע לאוזני החברים. לצד העבודה הקשה בשדה, עבר אמנון את אימוני ה"הגנה", בסימנים אמר: "טוב שזכינו לאחוז בנשק ולהגן בזמן הצורך על עצמנו ולא להיזקק לאחרים".

בראשית יולי 1947 עזב אמנון את המשק כי חש צורך ללמוד מקצוע. הוא השתקע בראשון לציון, והתחיל לעבוד כנהג במוסר. מעט לאחר מכן פרצה המלחמה וכמו רבים התייצב אמנון לשירות. הוא התגייס בינואר 1948 לחטיבת "גבעתי" ונמנה עם לוחמי גדוד 52, שהתארגן בראשית המלחמה במושבות הדרום, ראשון לציון ורחובות. כבר בחודשי המלחמה הראשונים עסק הגדוד בלחימה, בפעולות תגמול ובהגנת דרום הארץ. בהמשך השתתפו לוחמיו בכל שדות המערכה של "גבעתי".

באחד מאירועי המלחמה נרצחו ליד גן יבנה 11 צעירים שאותם הכיר אמנון, דבר שהותיר בו זעזוע עמוק וחיזק את נחישותו ללחום ולהגן על הארץ. על תחושותיו אלה סיפר רבות בכתבים ששלח לחברתו באותם ימים ולבני משפחתו.

אמנון השתתף בפעולות רבות, ובכללן ההתקפה על תחבורת האויב בכביש רמלה. את שעות הפנאי הקדיש לקריאה וללימוד העברית. גילה שקדנות ורצון להתקדם. בהמשך הועבר לדרום והשתתף בקרב על חוליקאת בעת מבצע "יואב", שהיה חלק מפריצת הדרך לנגב.

בהמשך נשלחו אמנון ויחידתו לבית גוברין, לקרב לכיבוש תחנת המשטרה, שבה ישבו חיילים ירדנים. בליל כ"ב בתשרי תש"ט (25.10.1948) הסתערו לוחמי גדוד 52 של גבעתי על התחנה בעזרת זחל"מים, ובסדרת פיצוצים הצליחו לשתק את החיילים הירדנים ולכבוש את המקום.

אמנון נפל בשעת הפעולה. כשהוא מחפה במכונת ירייה על חבריו המתפרצים אל בניין המשטרה נפגע מכדור בצווארו, ומת. בן 24 בנפלו, אמנון הובא למנוחת עולמים בבית העלמין הצבאי בכפר ורבורג.

במכתב התנחומים שקיבלה ארוסתו של אמנון כתב מפקדו: "הוא הקדיש את כל כוחו לעשותך מאושרת ולמצוא את אושרו כאן במולדת החדשה, ולא הצליח. אבל הוא מת בכבוד, מאושר".